

Остапівська І. І.

кандидат педагогічних наук, доцент

доцент кафедри теорії і методики

природничо-математичних дисциплін початкової освіти

Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки

м. Луцьк, Україна

Реалізація інтегрованого підходу у початковій школі засобами інформаційно-комунікаційних технологій

Одним із пріоритетних завдань сучасної початкової школи є забезпечення гармонійного та різнобічного розвитку кожної дитини, формування ключових та предметних компетентностей, а отже – створення надійної бази для їх подальшого навчання, розвитку, виховання (самовиховання) і, як наслідок, – максимально ефективної самореалізації у дорослому житті. Важлива роль у цьому процесі, як зазначають О. Іонова та Н. Сінопальнікова, належить умінню і готовності учителів молодших класів (як майбутніх, так і – працюючих) до застосування інтегрованих форм організації навчально-виховного процесу [2, с. 33].

Під інтеграцією розуміють процес і результат взаємодії елементів (предметів, процесів, явищ тощо), який супроводжується встановленням або відновленням, ускладненням і зміцненням деяких істотних зв'язків між ними на основі достатньої підстави, у наслідок чого формується інтегрований об'єкт (або – система) із якісно новими властивостями, у структурі якого зберігаються індивідуальні властивості початкових елементів [1, с. 476].

Таким чином, інтегрований підхід у навчально-виховному процесі початкової школи передбачає дослідження певних об'єктів, явищ, процесів із точки зору різних наук. Наприклад, вивчаючи свійських та диких тварин учні можуть одночасно досліджувати їх і як біологічних істот, і як персонажів усної народної творчості, і як об'єкти із умов математичних задач тощо.

Варто зазначити, що інтегрований підхід у початковій ланці освіти дозволяє:

1) активізувати навчальну діяльність, стимулювати інформаційне та емоційне сприймання школярами навчального матеріалу;

2) детально досліджувати поняття, явища і процеси, що дозволяє учням початкових класів задовольняти потребу у цілісному пізнанні дійсності;

3) своєрідно «ушільнити» освітній процес;

4) ефективніше сприяти формуванню і розвитку мислення;

5) формувати системний світогляд учнів [2, с. 33].

6) запобігти перевтомі школярів;

7) уникнути непотрібних повторень матеріалу [1, с. 476].

Проте, інтегроване заняття у молодших класів вимагає від учителів ретельної підготовки, котра полягає не тільки у знанні самим педагогом певного навчального поняття (предмету, процесу, явища тощо) як предмета вивчення різних наук передбачених навчальними планами початкової школи, але й в умінні встановити можливі міжпредметні зв'язки між окремими його характеристиками, а потім розробити максимально ефективну методику його вивчення учнями. Таким чином, значну увагу потрібно приділяти підготовці занять: створенню логічної схеми викладу матеріалу, вибору засобів навчання, створенню (або підбору) необхідних дидактичних матеріалів. Як свідчать дослідження наукових праць та спостереження за освітнім процесом у початкових класах, значним потенціалом у цьому напрямку володіють інформаційно-комунікаційні технології (ІКТ). Детальніше розглянемо деякі із можливостей ІКТ для реалізації інтегрованого підходу у початкових класах.

1. За допомогою ресурсів глобальної комп'ютерної мережі Інтернет учитель може знайти як уже готові матеріали для проведення уроків чи позакласних заходів, так і підібрати матеріали (тексти, графічні та звукові об'єкти, відео та ін.) для створення власних. Відвідування онлайн семінарів, тренінгів, курсів дозволяють підвищити рівень власної педагогічної майстерності, обмінятися досвідом, отримати пораду тощо (з цією ж метою можна використовувати форуми та чати).

2. Із використанням прикладних програм (графічних, текстових, звукових мультимедійних редакторів та ін.) учитель може легко виготовити якісну наочність та дидактичні матеріали. Причому застосування програмно-технічних засобів ІКТ дозволяють зробити цей процес більш ефективним і творчим, позбавляють учителів зайвої «ручної» роботи з тиражування дидактичних матеріалів.

3. Сьогодні існує чимало педагогічних програмних засобів для початкової школи, які можна ефективно використовувати на інтегрованих заняттях.

4. Застосування мультимедійних технологій робить процес проведення уроку більш динамічним, що особливо важливе для достатньо детального вивчення навчального предмету в умовах інтегрованого підходу.

Отже, підсумовуючи проведену роботу можна стверджувати, що важливою умовою успішної реалізації інтегрованого навчання у початковій школі належить умінню учителя працювати з інформаційно-комунікаційними технологіями та використовувати їх у своїй професійній діяльності.

ЛІТЕРАТУРА

1. Даналакій О. Г. Інтегроване навчання природничо-математичних дисциплін у вищих навчальних закладах / О. Г. Даналакій, А. Я. Хабюк // Молодий вчений. – 2017. – № 2. – С. 475–478.

2. Іонова О. М. Теоретичні питання підготовки майбутніх учителів до застосування інтегрованих форм організації навчального процесу початкової школи / О. М. Іонова, Н. М. Сінопальнікова // Вісник Дніпропетровського університету імені Альфреда Нобеля. Серія «Педагогіка і психологія». Педагогічні науки. – 2013. – № 2. – С. 33–39.